KARTA MODUŁU 2026/2027

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE								
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ								
Kierunek studiów:		Pielęgniarstwo						
Poziom studiów:		I stopień						
Profil studiów:		praktyczny						
Forma studiów:		stacjonarne						
Nazwa modułu:		**Opieka paliatywna**						
Rodzaj modułu:		**Nauki w zakresie opieki specjalistycznej**						
Język wykładowy:		Język polski*						
Rok studiów:	**3**	**Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:**						
Semestr:	**4**	Wykład	Laboratorium	-	-	-	-	-
Liczba punktów ECTS ogółem:	**2**	**25**	**10**	-	-	-	-	-
Forma zaliczenia:		Zaliczenie z oceną						
Wymagania wstępne:		Posiada wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, podstaw pielęgniarstwa, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego, interny i pielęgniarstwa internistycznego, neurologii i pielęgniarstwa neurologicznego, geriatrii i pielęgniarstwa geriatrycznego, pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego						

II. CELE KSZTAŁCENIA
Cele kształcenia:
Cel 1: Zapoznanie studentów z pojęciem i organizacją opieki paliatywnej i opieki terminalnej **Cel 2:** zapoznanie z zakresem i zasadami farmakoterapii, szczególnie bólu, w opiece paliatywnej

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH		
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:	Odniesienie do efektów kierunkowych
	wiedzy:	
1.	Absolwent zna i rozumie etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych;	D.W2
2	Absolwent zna i rozumie zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
3	Absolwent zna i rozumie zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	D.W7
4	Absolwent zna i rozumie reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
5	Absolwent zna i rozumie metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W10
6	Absolwent zna i rozumie proces umierania i objawy zbliżającej się śmierci i opieki w ostatnich godzinach życia u pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu	D.W42
7	Absolwent zna i rozumie organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej	D.W43
	umiejętności:	
1	Absolwent potrafi gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1
2	Absolwent potrafi dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	D.U3
3	Absolwent potrafi oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego;	D.U5
4	Absolwent potrafi przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	D.U7
5	Absolwent potrafi rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	D.U9

6	Absolwent potrafi dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U10
7	Absolwent potrafi prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;	D.U13
8	Absolwent potrafi prowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15
9	Absolwent potrafi stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.U16
10	Absolwent potrafi komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	D.U17
11	Absolwent potrafi rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	D.U41
12	Absolwent potrafi postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	D.U42
kompetencji społecznych:		
1.	Absolwent jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K.1
2	Absolwent jest gotów do przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	K.2
3	Absolwent jest gotów do samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K.3
4	Absolwent jest gotów do ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K.4
5	Absolwent jest gotów do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K.5
6	Absolwent jest gotów do przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K.6
7	Absolwent jest gotów do dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.7

IV. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałam na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)

Wykład

Kod	Tematyka zajęć - część kliniczna	Liczba godzin 25
Wykład 1.	Przedstawienie treści karty modułu Pojęcie i zakres opieki paliatywnej. Organizacja i rozwój opieki paliatywnej w Polsce. Świadczenia gwarantowane w zakresie opieki paliatywnej w świetle obowiązujących regulacji prawnych.	2
Wykład 2.	Ból nowotworowy (definicja, częstość występowania, patomechanizm) oraz ból wszechogarniający (ból totalny). Standardy leczenia bólu przewlekłego w oparciu o drabinę analgetyczną. Zasady farmakoterapii w opiece paliatywnej.	3
Wykład 3.	Ewolucja postaw psychicznych i reakcje psychiczne chorych w odniesieniu do śmierci w przebiegu stanu terminalnego. Jakość życia pacjenta w terminalnej fazie choroby i jej uwarunkowania.	2
Wykład 4.	Powikłania i skutki uboczne leczenia onkologicznego u pacjentów w stanach terminalnych.	2
Wykład 5.	Dolegliwości ze stronny różnych układów towarzyszących chorobie nowotworowej w jej terminalnej fazie: - dolegliwości układu oddechowego, - dolegliwości układy pokarmowego, - dolegliwości ze strony układu ruchu, - dolegliwości ze strony układu nerwowego. Sposoby łagodzenia problemów.	4
Tematyka zajęć - część pielęgniarska		
Wykład 1	Przedstawienie treści karty modułu Rola i zadania pielęgniarki w oddziale paliatywnym. Standardy i procedury stosowane w zakresie opieki paliatywnej.	2
Wykład 2	Opieka nad pacjentem paliatywnym w zaawansowanym stadium choroby. Ocena ryzyka odleżyn, klasyfikacja, profilaktyka i terapia odleżyn.	2
Wykład 3	Problemy chorego w zaawansowanym stadium choroby w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych (np. odżywiania, wydalania).	2
Wykład 4	Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentem bólowym. Wieloaspektowa terapia bólu. Podaż opioidów i koanalgetyków różnymi drogami, działania niepożądane stosowanych leków.	2
Wykład 5	Komunikowanie się z chorym i jego rodziną w okresie choroby, umierania i żałoby. Psychologiczne aspekty w opiece paliatywno-hospicyjnej.	2
Wykład 6	Obserwacja najczęściej występujących objawów niepożądanych u pacjentów paliatywnych. Udział pielęgniarki w realizacji procedur i interwencji pielęgniarskich łagodzących niepożądane	2

	objawy somatyczne i psychiczne u pacjentów objętych opieką paliatywną.	

Laboratorium MCSM – WYSOKA WIERNOŚĆ Część pielęgniarska

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin 10
Laboratorium1	Przedstawienie treści karty modułu Zapoznanie studentów z regulaminem pracowni umiejętności praktycznych i zasadami bezpieczeństwa w trakcie realizacji ćwiczeń, zajęć praktycznych i zajęć laboratoryjnych w MCSM	1
Laboratorium 2	Ból nowotworowy, wszechogarniający. Opieka pielęgniarska nad pacjentem. Ocena z zastosowaniem skali VAS, NRS, VRS; planowanie opieki, analiza zastosowanego leczenia farmakologicznego, niefarmakologicznego, uzupełniającego.	1
Laboratorium 3	Zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego w przebiegu choroby nad pacjentem z chorobą nowotworową (zaburzenia połykania, niedrożność przewodu pokarmowego, wyniszczenie nowotworowe, wymioty treścią jelitową, bóle).	2
Laboratorium 4	Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej i metabolicznej w przebiegu choroby nowotworowej.	2
Laboratorium 5	Zaburzenia oddychania, ucisk na tchawicę i oskrzela w przebiegu choroby nowotworowej (duszność, kaszel, krwioplucie, panika oddechowa, płyn w jamie opłucnej).	2
Laboratorium 6	Zaburzenia krzepnięcia krwi w przebiegu choroby nowotworowej. Opieka nad pacjentem (krwawienia powierzchniowe, krwawienia z uszkodzonych naczyń, krwioplucie, krwiomocz, krwotoki).	2

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Metody kształcenia:**
- Wykład problemowy
- Dyskusja, praca w zespole
- Studium przypadku
- Symulacja medyczna
- Studium literatury

2. **Narzędzia (środki) dydaktyczne:**
- Projektor/tablica multimedialna

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. Formy zaliczenia: zaliczenie z oceną

- Wykład - zaliczenie z oceną
- Laboratorium – zaliczenie z oceną

2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się:
- Aktywność na zajęciach
- Kolokwium

3. **Podstawowe kryteria** oceny lub wymagania egzaminacyjne określane są indywidualnie, jednak powinny zachować adekwatność wobec zaplanowanych efektów uczenia się

Zaliczenie laboratorium uzyskuje student, który uzyskał 60% punktów możliwych do zdobycia. Ocena wg punktacji
14,25-15 –bdb
13,25-14-db+
12,25-13--db
10,25-12- dst+
8-10-dst

Zaliczenie wykładów uzyskuje student według kryteriów:
60-70% - dst
71-79% - dst+
80-89% - db
90-95% - db+
96 – 100% - bdb
Obserwacja i ocena postaw studenta – przy przypisanych efektach uczenia się z kompetencji społecznych

5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

4,5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

4,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych

w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany
i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

3,5 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych
w poszczególnych blokach tematycznych.

3,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje pozytywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonane zadania są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności i zadań, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczestniczy nieregularnie na zajęcia, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych
w poszczególnych blokach tematycznych.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	**30**
Udział w wykładach	25
Udział w innych formach zajęć: (laboratorium)	10
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	**15**
Przygotowanie do wykładu	
Przygotowanie do innych form zajęć: laboratorium	5
Przygotowanie do egzaminu	
Przygotowanie do zaliczenia innych form zajęć: laboratorium	10
Łączna liczba godzin	**50**
Punkty ECTS za moduł	**2**

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Pielęgniarstwo opieki paliatywnej, red: de Walden-Gałuszko Krystyna, Kaptacz Anna. Wydawca: PZWL 2022

2 PRZEWODNIK MEDYCYNY PALIATYWNEJ I OPIEKI WSPIERAJĄCEJ, Wojciech Leppert, wyd.2, Wydawca: Via Medica, Rok wydania 2023 Wydanie: II

3. **Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej.** PZWL, 2021; Kumar V., Abbas A.K., Aster J.C. - Patologia Robbins · Patologia Robbins · Edra Urban & Partner, 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej, red: Pietrzak Mariola, Knoff Barbara, Kryczka Tomasz, Wydawca: PZWL, Rok wydania 2021

2 Diagnozy i interwencje w praktyce pielęgniarskiej, Lucyna Płaszewska-Żywko, Maria Kózka, PZWL 2021